

Høring på Christiansborg d. 4. marts 2020

Hjemtagelse af danske børn fra al-Hol-lejren i Syrien

REFERAT

Velkomst ved Kristian Hegaard (R):

”Velkommen til denne her høring arrangeret af Bedsteforældre For Asyl. Det er en fornøjelse at se så mange her til høring om dagens vigtige emne.

Mange spørger ofte, om det nytter at engagere sig. Nytter det, når det kommer til stykket at bruge så mange timer? På noget der er for vigtigt til at lade være.

Og det gør det. Særligt når det handler om børn. For jeg synes I skal starte med at klappe jer selv på skuldrene. For i år der KOMMER børnefamilierne UD af Sjølsmark. Det er lykkedes. Jeg ved hvor mange gange Bedsteforældre For Asyl har demonstreret netop der.

Tak for jeres store arbejde, der utvivlsomt har været med til, at der politisk nu er sket handling.

Men vi stopper ikke her. Vi skal videre. Der er flere børn, vi skal hjælpe. Flere børn der er under helt urimelige forhold. Som vi har et menneskeligt og juridisk ansvar for.

De seneste dage har vi talt meget om ordet nødbremse. Og det er også en slags nødbremse, vi skal diskutere, snakke og tale om i dag.

Nemlig spørgsmålet om at trække i en nødbremse for nogle af de mest udsatte børn i verden. Når man trækker i en nødbremse, er det for at stoppe op. Og i dag skal vi altså taler om, hvordan vi stopper op og tager os af de børn, der uforskyldt sidder i en lejr med bomber flyvende om ørerne.

Nødbremse for danske børn i Al-Hol lejr og andre steder og er i risiko for yderligere radikaliserings.

Nødbremse for at der ikke sker dem yderligere ondt, og i stedet kommer hjem til Danmark. For børn er børn. Og børn skal vokse op, som var de børn. Med plads til nysgerrighed og at lege. Ikke med frygt og i lejr. Alle børn har rettigheder, lyder det i Børnekonventionen. Alene fordi de er børn.”

Advokat Knud Foldschack:

”En dansk kvinde var blevet betaget af Koranen og rejste som ganske ung i 2014 til Syrien for at slutte sig de folk, som hun troede kæmpede for en bedre verden. I 2014 var det ikke ulovligt at rejse til Syrien.

Meget hurtigt forstod hun at hun havde taget fejl og ville hjem. Men det lod sig ikke gøre. To flugtforsøg mislykkedes. I mellemtiden var hun blevet gift med en syrisk mand. Om det var frivilligt vides ikke. Alma fik et barn i 2015 og et i 2016.

Børnene er dybt traumatiserede og har både ADHD og PTSD.

Jeg fører sagen for børnenes mormor, der ønsker de syge børn hjem til Danmark hurtigst muligt. Sagen er nedskrevet i over 20 ringbind, og illustrerer den problematik, som BfA ønsker belyst i dag.”

”Hvis man tager det danske statsborgerskab fra disse børn, hvad bliver så det næste? Det tør man ikke tænke på,” sagde Knud Vilby.

Professor dr. jur. Eva Smith:

”Regeringens begrundelse for ikke at tage børnene hjem.

Forleden var mit barnebarn på besøg, og vi hørte nyheden om danskere, der blev bragt hjem fra Kina pga. coronavirussen. ”Hvorfor?” spurgte hun. ”Det er for at de ikke skal blive syge.”

”Det er godt”, sagde hun, ”men jeg kan bare ikke forstå. Jeg var hjemme hos Ayse i går og vi så en film om nogle små børn i en lejr. Nogle af dem var allerede syge, men de må ikke komme hjem?”

”Det er fordi deres mødre har vendt Danmark ryggen” ”Deres mødre?” ”Ja”.

”Det forståre jeg ikke. Det ville være ligesom hvis Marcus slår mig ovre i skolen – så går jeg ned og slår hans lillebror i børnehaven.”

I det samme ringede hendes mobil, så jeg slap for at svare. Men bagefter tænkte jeg: De har vendt ryggen til Danmark og de danske værdier. Værdierne nævnes hele tiden – men hvad ligger der egentlig i det?

Det er nok noget med demokrati – men mon ikke de fleste ville mene, at en human indstilling også hører til de danske værdier – at en beskyttelse af de svage også hører til vore værdier? At en diskussion af landets handlinger på et oplyst grundlag også hører til vore værdier. At regeringen lytter til argumenter og fremfører en saglig begrundelse for sine handlinger også hører til vore værdier?

Vi kender ikke hver enkelt mors begrundelse. Og Knud (Foldschack) fortalte jo om en kvinde, der i årevis havde søgt at komme væk fra IS og hjem til Danmark. Men hvis mødrene aktivt har støttet IS, kan vi nok regne med, at der venter dem i en retssag og der kan formentlig være behov for afradikalisering. Dette har PET gode erfaringer med. Andre lande henvender sig for at høre om PET`s metoder.

Men selv om de så har vendt Danmark ryggen og svigtet de danske værdier – hvordan kan vores svar så være, at vi vender deres uskyldige børn ryggen – og for mig at se dermed også danske værdier.

Det er uden videre klart, at vi vender ryggen til humanisme, til Børnekonventionen og til beskyttelse af de svage. Forhold jeg troede var en del af de danske værdier.

Børnene vokser op med fare for sygdom, med mangel på rent drikkevand og tilstrækkelig føde, med mangel på varmt tøj og tæpper – og trods NGO`ernes store arbejde uden noget vi ville kalde skolegang. Vi taler om danske statsborgere. Vore børn.

Og hvad er så regeringens saglige begrundelse for ikke at ville have mødre og børn hjem?

Det er en 2 år gammel redegørelse fra PET, udarbejdet mens kampene stadig var i gang. Situationen er en anden nu, hvor IS-krigerne enten er fanget eller strejfer om i regionen. I et interview med TV 2 i december 2019, sagde FE`s chef, Lars Findsen, at han syntes, det var svært at afgøre, om de var farligst for Danmark, hvis de kom hjem eller hvis de blev dernede. Angreb mod Danmark kan jo også orkestreres fra udlandet.

Men hvis terror er vores frygt, så lad os tænke nogle år frem.

Børn bliver voksne. Børnene i flygtningelejren kan ikke skabe sig en tilværelse der, hvor de er. Men de er danske statsborgere. En dag står de ved vor grænse.

Måske finder regeringen på en ny lov. F.eks. at man kan fratage dem statsborgerskab, fordi de er vokset op uden kendskab til de danske værdier.

Hvordan mon de nu voksne børn vil have det med Danmark? Danmark, der svigtede dem, da de var i den yderste nød, der lod dem vokse op under forhold, hvor de måske har set en søster eller en ven dø. Er de ikke virkelig farlige for Danmark?

Hvordan kan de føle andet end had mod Danmark? Hvordan kan regeringen mene, at danskerne kan være trygge med en sådan tikkende bombe, der en dag vil eksplodere i had og hævn mod Danmark?

Regeringen afviser at diskutere disse forhold. Dens eneste svar er, at man ikke vil have mødrene ind.

For at beskytte vore værdier. Men udviser de selv en demokratisk holdning ved at afskære enhver diskussion.

Kort efter at regeringen var trådt til, holdt Mette Frederiksen en smuk og følelsesladet tale for Godhavnsdrene. Hun sagde bl.a.: ”Det er aldrig børnenes skyld”

Vi lader den stå et øjeblik.

Med hensyn til godhavnsdrene kunne vi sige, at vi ikke vidste det. Men hvad skal vi sige til børnene fra al-Roj-lejren, når de vokser op?

Hvor længe vil det vare, før en ny statsminister vil give børnene fra al-Roj-lejren en officiel undskyldning?

Kristian Hegaard (R):

””Det er aldrig børnenes skyld. Det er de voksnes skyld. De voksne, der udfører uhyrlighederne”. Sådan lød statsminister Mette Frederiksens stærke undskyldning til Godhavnsdrene for et par måneder siden. Det samme synspunkt bør gælde børn født af danske forældre i konfliktområder, hvor terrorister hærger. Børn er nemlig uden skyld i deres forældres handlinger. Deres forældres uhyrligheder. Derfor er børn beskyttet af konventioner. Det er dybt kritisk, at regeringen nu vil gå forrest i at fratage børns helt grundlæggende rettigheder.

Og dermed er det jo selvsagt, at vi også skal indarbejde Børnekonventionen i dansk ret. Når vi har skrevet under på den og har en statsminister, der erklærer sig som børnenes statsminister, er det mindste vi kan gøre.

Jeg tager stor afstand fra de mennesker, der forlader Danmark for at kæmpe islamisters sag. Det afskyr vi alle. Hver og en. Derfor må vi netop ikke bukke under og gå på kompromis med vores eget værdisæt i den kamp. Det gør vi, hvis vi sælger ud af børns helt grundlæggende rettigheder. Vi kan ikke lade børn i stikken i krigsområder.

For som Mette Frederiksen sagde: ”Det er de voksne, som begår disse uhyrligheder.” Dermed er det jo selvsagt, at det ikke er deres børn. For mens disse voksne har vendt ryggen til vores værdier i Danmark, har deres børn højest vendt sig uskyldigt rundt i deres mors mave. Det hverken kan vi med hjertet eller **skal** vi straffe dem for. Danmark skal ikke vende børnene ryggen. Vi skal ikke straffe børn for deres forældres handlinger. Børn kan arve deres forældre, men ikke deres skyld. Det er ikke i sig selv kriminelt at have kriminelle forældre. Derfor skal børn ikke have frataget deres statsborgerskab ved fødsel på grund af deres forældre.

Det giver rettigheder at være barn. Det må vi ikke gøre op med. Vi bekæmper ikke islamisme eller ondskab ved at give køb på børns rettigheder. Det giver ingen mening. Hvor er de danske og demokratiske værdier, vi påstår at kæmpe for, hvis vi kaster dem over bord i kampen? Hvad har vi så at kæmpe for?

Ved at børnene får statsborgerskab, har vi chancen for at hive dem hjem. Hjem til Danmark og danske værdier. Væk fra ondskab og mørke ideologier. Vi kan stoppe radikaliseringskampen af dem i stedet for at lade dem blive og udvikle sig til nye IS-krigere. Det kan da ikke være i Danmarks interesse at tage passet fra danske børn og lade dem udvikle sig til nye fremmedkrigere, som vil gøre Danmark eller demokratiske værdier ondt.

Det er helt urimeligt at tage uskyldige danske børn som gidsler i kampen mod ondskab. Hvad har ufødte børn gjort Danmark? De kan hverken sige ja eller nej ved fødslen.

Børns rettigheder må ikke være til salg eller til diskussion. Er det virkelig børnene, Statsministeren mener, når hun siger, at konventionerne beskytter de forkerte?

Det er gået fuldstændig over gevind, når nogen foreslår at ofre børns retsstilling. Ofre børns grundlæggende rettigheder. Ofre børns retssikkerhed i en retsstat. Vi kan ikke være bekendt at lade uskyldige børn være ofre i de ansvarlige voksnes politikernes nak. Hvis ikke politikerne kæmper for børnene, hvem gør så? Hvem skal børnene sætte deres lid til, hvis de voksne svigter?

For det er aldrig børnenes skyld som Statsministeren selv sagde i talen til Godhavnsdrene. De danske børn skal hjem til Danmark.”

Janne Tynell fra Red barnet

Intro

TAK - Først og fremmest vil jeg gerne sige tusind tak, fordi I har inviteret Red Barnet til at komme og tale om børnene i lejrene i det nordøstlige Syrien og deres rettigheder. Det ligger os stærkt på sinde, at vi ikke glemmer børnene i Al Roj og Al Hol. I dag er det dejligt at vide, at vi er mange, der husker dem og kæmper for deres sag. Tak for det.

Børn skal ikke betale for deres forældres gerninger

I Red Barnet mener vi ikke, at børnene i lejrene i det nordøstlige Syrien skal betale for deres forældres dårlige beslutninger. Det kan og må aldrig blive børnenes ansvar, hvilke handlinger deres mødre eller fædre har foretaget. Uanset, hvor uenige vi måtte være, og uanset hvilke grusomheder, deres fædre og måske også mødre har bidraget til.

For det er helt fundamentalt, at børn er selvstændige individer med selvstændige rettigheder, og de skal ikke straffes for deres forældres gerninger.

Vi ved, at de forhold, som børnene i lejrene i øjeblikket lever under, krænker en lang række af børnenes rettigheder, bringer dem i livsfare og risikerer at skade deres udvikling og trivsel meget alvorligt – både fysisk og psykisk.

Derfor mener vi, at Danmark bør hente de børn, der har dansk tilhørsforhold, hjem - så de kan få den rette hjælp, beskyttelse og omsorg, de har så hårdt brug for og ret til.

Situationen for børnene i lejrene

Baggrunden for vores appel til den danske regering er de katastrofale og umenneskelige forhold, som vi oplever i lejrene i det nordøstlige Syrien – i vores arbejde hver eneste dag.

(Her vurderer de danske myndigheder, at der i øjeblikket befinder sig knap 30 børn med dansk tilhørsforhold.)

Red Barnet er til stede både i Al Hol og Al Roj.

Al Hol – har Red Barnet arbejdet siden 2016. Den huset i dag 70.000 mennesker. Langt de fleste af dem, er børn under 12 år, og halvdelen af dem er under 5 år gamle.

Knap 10.000 i Al Hol er udlændinge fra bl.a. vestlige lande inkl. Danmark. Pga. deres status som udlændinge med relation til ISIS, tilbageholdes kvinderne og børnene i en særlig del af lejren, som kaldes 'annexet'. Og her ved vi fra vores kolleger, at situationen er særligt slem. Situationen er på kogepunktet og sundhedssituationen er elendig.

(Nogle af børnene har været i annexet i al-Hol siden 2016, men de fleste af dem ankom sammen med det enorme antal af tilfangetagne i begyndelsen af sidste år, efter det sidste store angreb mod ISIS i Baghouz.)

I Al Roj – som ligger tættere på grænsen til Irak, er cirka 2000 udenlandske kvinder og børn tilbageholdt. Børnene her har typisk været i Al Roj noget længere tid – nogle i mere end to år.

(I løbet af de seneste måneder har de kurdiske myndigheder, som bestyrer lejrene, rykket en større gruppe af kvinder og børn fra Al Hol til Al Roj – angiveligt pga. pladsmangel og den ekstremt pressede situation i Al Hol.)

Hvad gør Red Barnet?

I lejrene arbejder Red Barnet og andre humanitære organisationer for at hjælpe børnene under vanskelige og skrøbelige forhold:

- Vi driver omsorgscentre for forældreløse og uledsagede børn – med det mål, at beskytte dem mod overgreb, støtte dem i deres udvikling og få dem anbragt i familier i eller uden for lejren – eller få dem repatrieret, hvis det er aktuelt.
- Vi laver opsøgende arbejde i lejrene og identificerer særligt fysisk og psykisk sårbare børn – henviser dem til lægehjælp, og til psyko-social støtte i særlige beskyttede områder, hvor vi også hjælper med amning og ernæring til fejlnærede børn.
- Samtidig driver vi i begge lejre skolelignende aktiviteter – for skolegang kan give børnene en vigtig pause fra den barske hverdag, kan skabe rutiner og genkendelighed i en kaotisk hverdag – og bidrage til at styrke deres fællesskaber.

Vi hjælper alle – men kan ikke følge med

Det er vigtigt at understrege, at Red Barnet hjælper *alle* børn - uanset nationalitet - så vi har ikke et særligt fokus på at hjælpe børn med dansk tilhørsforhold.

Men det er også vigtigt at understrege, at behovet for hjælp er langt større, end vi og de lokale myndigheder har kapacitet til at løfte. Presset i lejrene er ekstremt stort og forholdene er ganske enkelt umenneskelige – det er ikke for børn.

Samråd

Her vil jeg også gerne henvise det samråd, som blev afholdt her i huset, i Udenrigsudvalget, i september. Hvor ministrene forklarede, evakuering af børn med dansk tilhørsforhold kan komme på tale. I de tilfælde, hvor der er risiko for at børnene kan få alvorlige og varige mén – og hvor lokal behandling *ikke* er en mulighed.

Og der må vi bare sige, at vi laver det opsøgende arbejde. Vi finder frem til de mest sårbare børn. Men alt for ofte har vi ikke lægehjælp at henvise til. Og slet ikke på det psykiske område.

Hvilke krænkelser ser vi? – Hvad er det så vi ser i lejrene.

De børn, der er tilbageholdt i lejrene, er i forvejen yderst sårbare.

Mange af dem er mærket psykisk af deres oplevelser med ekstrem vold, død og ødelæggelse – eller er fysisk sårede ved ankomsten til lejrene.

I lejrene er vold og sammenstød fortsat en del af hverdagen og børnene er i overhængende fare for udnyttelse og overgreb.

Vores kollegaer fortæller, at mange børn bliver svækket for hver dag, der går, fordi de er syge, underernærede, mangler lægehjælp og hjælp til at bearbejde deres traumatiske oplevelser. Flere børn er allerede døde.

Vores kolleger peger derfor på, at listen over krænkelse af børnenes rettigheder er lang. Den tæller *blandt andet* krænkelse af

- barnets ret til beskyttelse mod alle former for forskelsbehandling eller straf på grund af deres forældres virksomhed eller anskuelser.
- barnets ret til sundhed
- retten til at være i sikkerhed
- retten til at overleve og vokse op under sunde og trygge forhold, hvor de kan udvikle sig positivt og trives.

Udover disse krænkelse, er børnene frihedsberøvede. Børnekonventionen er klar – børn skal kun frihedsberøves som sidste udvej, kortest mulig tid og kun, når det er i deres tarv.

Danmark har i øvrigt tiltrådt tillægsprotokollen til Børnekonventionen om børn i væbnede konflikter og der anerkender det særlige behov for fysisk og psykisk rehabilitering og social integration af børn, der er ofre for militære konflikter.

Rettigheder gælder også fjendens børn

Red Barnet mener derfor, at den danske regering skal hente børn med dansk tilhørsforhold hjem til Danmark. De børn, der har dansk tilhørsforhold, har Danmark mulighed for at redde. Ingen andre kan.

Vi mener også, at børnene skal hjem sammen med deres mor.

Og her er det vigtigt at sige, at vi på ingen måde blinde er over for det faktum, at mange af mødre har truffet helt uforståelige valg, da de besluttede at tilslutte sig ISIS. Men når vi – og i øvrigt også FN – beder den danske regering om også at hente børnene og mødre hjem, så er det fordi, en adskillelse fra den primære omsorgsperson i udgangspunktet vil bryde med barnets tarv.

Når mødre og børn så er tilbage i Danmark, må den danske myndigheder sikre, at der gennemføres en ordentlig børnefaglig vurdering af, hvad der er bedst for det enkelte barn. Så der bliver sat ind med den rette behandling til børnene og evt. deres mødre.

Og så må mødrenes eventuelle gerninger håndteres i retssystemet.

For det er jo det, der kendetegner det danske retssamfund, at vi evner at håndtere forbrydelser af enhver art i vores retssystemer.

Radikalisering

Et af argumenterne imod at bringe børn og mødre hjem til Danmark går blandt andet på frygten for at lukke radikaliserede mennesker ind i Danmark.

Fra vores arbejde i lejrene ved vi, at risikoen for radikalisering kun bliver større af, at børnene forbliver i det pressede og usunde miljø i lejrene.

Og vi ved fra vores øvrige rehabiliterende arbejde rundt omkring i verden – mine kollegaer, psykologer og andre dygtige fagfolk - der bl.a. arbejder med tidligere børnesoldater – at det rent faktisk *kan* lade sig gøre at hjælpe børnene på ret køl og at hele deres mentale krigsskader – med intensiv psykosocial hjælp. På trods af den brutalitet de har været udsat for.

Også af *den grund* mener vi, at børnene skal til Danmark så hurtigt som muligt – så de hurtigst muligt kan få professionel hjælp til at komme videre.

Følelsesmæssige argument

Og så er der den mere følelsesmæssige del af debatten, hvor der bliver sat spørgsmålstejn ved, om vi overhovedet skal hjælpe mennesker, der har vendt Danmark ryggen.

Her er det endnu engang vigtigt at slå fast, at børnene ikke skal betale prisen for deres forældres valg eller gerninger. Men Red Barnet mener vi også, at vi i denne diskussion skal passe på, at vi ikke sætter nogle af de fundamentale værdier, som vi gerne vil beskytte, over styr: Det gælder børns rettigheder, menneskers retssikkerhed, medmenneskelighed og humanitært ansvar.

Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at Red Barnet fylder 75 år i år. Vores arbejde startede i ruinerne efter anden verdenskrig - båret af et vigtigt princip om, at *alle* børn har rettigheder og *alle* børn har et til hjælp. Også fjendens børn.

Det princip, mener vi, at det er værd at minde politikerne om i dag 75 år efter.

Danmark og resten af det internationale samfund er humanitært forpligtet til at hjælpe børnene og deres mødre i de syriske lejre. Danmark og andre stater bør derfor arbejde for at bringe børnene og deres mødre hjem. Alt andet er umenneskeligt og i konflikt med børns internationalt anerkendte rettigheder i Børnekonventionen.

Vores lokale kolleger hører mange beretninger fra mange børn. Bl.a. denne, af en datter til en fremmedkriger, som befinder sig i Al Hol. Hun er i dag 18, men kom til Raqqa som 13-årig. Hun fortalte: *"Jeg hadede mit liv. Min far var blevet dræbt; jeg havde mistet mine søskende; jeg var i et fremmed land, hvor jeg ikke talte sproget, og jeg var blevet gift med en mand, jeg ikke kendte. Der var luftangreb hver dag, og fra mit vindue kunne jeg se bomberne falde. Jeg var vidne til mange henrettelser. [...] Min første mand døde i kamp, så jeg blev tvunget til at gifte mig med en ny kriger. Jeg prøvede at nægte, men de sagde, at det var til mit eget bedste. Prøv at forestil dig det. Jeg var enke og sammen med min anden mand, da jeg var 14 år gammel. Jeg har altid ønsket at flygte, men jeg vidste, at desertører ville blive voldtaget, brændt eller hængt nøgen på pladsen."*

Claus Juul fra Amnesty International:

"Man bekæmper ikke islamisme ved at gøre børn ondt. Vi skal ikke lade børnene udvikle sig til at blive nye fremmedkrigere."

Marianne Olsen/ sammenskrevet af hm